

פרשת כי תבוא תשע"ט
בעניין הר גריזים והר עיבל

Sponsored by Batya and Eddie Jacobs in honor of the birth of their newest grandson

דברים פרק כז

(א) ויצו משה וזקני ישראל אתהעם לאמר שמר אתפלהמצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום: (ב) והיה ביום אשר תעברו אתהירדן אלהארץ אשריקוק אלהיך נתן לך והקמת לך אבנים גדלות ושדת אתם בשיד: (ג) וכתבת עליהן אתפלהדברי התורה הזאת בעברך למען אשר תבא אלהארץ אשריקוק אלהיך נתן לך ארץ זבת חלב ודבש פאשר דבר יקוק אלהיאבותיך לך: (ד) והיה בעברכם אתהירדן תקימו אתהאבנים האלה אשר אנכי מצוה אתכם היום בהר עיבל ושדת אותם בשיד: (ה) ובנית שם מזבח ליקוק אלהיך מזבח אבנים לאיתניף עליהם ברזל: (ו) אבנים שלמות תבנה אתמזבח יקוק אלהיך והעלית עליו עולת ליקוק אלהיך: (ז) וזבחת שלמים ואכלת שם ושמת לפני יקוק אלהיך: (ח) וכתבת עלהאבנים אתפלהדברי התורה הזאת באר היטב:

רש"י

(א) **שמור את כל המצוה** - לשון הוהת גרדני"ט בלע"ז (בעאבאכטענד):
(ב) **והקמות לך** - בירדן ואחר כך תוציא משם אחרות ותבנה מהן מזבח בהר עיבל נמצאת אתה אומר ג' מיני אבנים היא שנים עשר בירדן וכנגדן בגלגל וכנגדן בהר עיבל כדאיתא במסכת סוטה (ל"ה): (ח) **באר היטב** -ב בשבעים לשון:

רמב"ל
(א) וטעם **ויצו משה וזקני ישראל** - כי אחרי שהשלים משה דבריו צוה לזקנים שידברו גם הם עמו ויזהירו בעם לשמור כל המצות, כי כל עם הולך בעצת זקניו. וכתוב **אשר אנכי מצוה אתכם** - ולא "אנחנו", כי עיקר הדיבור למשה, והזקנים ירימו קולם לאמר לעם שמעו והאזינו ועשו. וכן וידבר משה והכהנים הלויים אל כל ישראל וגוי (פסוק ט), כי אמרו הכהנים לעם הסכת ושמע ישראל, ומשה אמר היום הזה נהיית לעם. אבל ר"א אמר, כי שמור את כל המצוה, מצות האבנים אשר יזכיר. ואיננו נכון:

אבן עזרא

(א) **ויצו משה** - בצווי השם. **וזקני ישראל** - אמר כן להקל, וכן רבים, וכבר הזכרתים. **שמור את כל המצוה** - ומה היא והקמות לך אבנים גדולות. להכיל התורה. ויאמר הגאון ז"ל, כי כתוב עליהם מספר המצות, כמו הכתובות בהלכות גדולות בענין אזהרות, ויפה אמר:

אברבנאל

וענין המצוה הזאת הוא שצוה הש"י שבהכנסם לארץ יעשו רושם נפלא לשיכירו וידעו בני אדם תכלית המכוון בהכנסתם שמה. כי אינו רק כדי שישמרו המצות האלהיות וכמו שרצה שזקני כל עיר ועיר ישתתפו עם מביאי הבכורים לפרסם תועלתם והמכוון בהם כמו שזכרתי, כן רצה שישתתפו זקני ישראל בדבור הראשון הזה והכהנים והלויים בדבור הנמשך כי הם אשר יאריכו ימים אחריו ואשר יעמידו הפעל הזה על מתכנתו.

דברים פרק א פסוק ה

בעבר הירדן בארץ מואב הואיל משה באר אתהתורה הזאת לאמר:

שפתי חכמים

[א] מדכתיב כאן באר את התורה ובפרשת כי תבא כתיב וכתבתם וגו' דברי התורה הזאת באר היטב והיטב מתגלגל בצירופו שבעים ה' הי"י הי"ט היטב:

Visit www.atid.org/shiur for audio recordings, Podcasts, or to sign-up to receive sources in advance.
Visit www.WebYeshiva.org to sign up for Rabbi Brovender's fully interactive, online Yeshiva.